

Cuprins

Lista lucrărilor publicate.....	9
---------------------------------	---

Argument

Conf. univ. dr. CRISTIAN DUMITRU MIHEȘ	13
--	----

Omagiul nostru pentru Profesorul universitar VALENTIN MIRIȘAN

Prof. univ. emerit dr. LIVIU POP	15
--	----

Jur să spun adevărul!

Prof. univ. dr. RADU BODEA	18
----------------------------------	----

STUDII ȘI INSTITUȚII

Unele aspecte controversate privind infracțiunea de favorizarea faptuitorului

Lect. univ. dr. BOGDAN BODEA.....	23
-----------------------------------	----

Considerații actuale – critica modernității

Lector univ. dr. HORIA CIOCAN	28
-------------------------------------	----

Considerații privind evoluția sistemului de impozitare instituit pentru protejarea mediului

Lect. univ. dr. DIANA CÎRMACIU.....	33
-------------------------------------	----

Methodological Issues of Environmental Regulation

Prof. dr. CSILLA CSÁK, Prof. dr. ZOLTÁN NAGY	41
--	----

Probleme actuale privind accesul la probe cu accent pe informațiile clasificate folosite cu ocazia administrării procedurilor probatorii în procesele penale

RADU DACIN	52
------------------	----

Das Strafrechtliche Milderungsgebot im Mehrebenensystem des Europäischen und Nationalen Rechts

Prof. dr. dr. H.C. GERHARD DANNECKER	62
--	----

Fapta omisivă și consimțământul victimei

Lector univ. dr. CARMEN ADRIANA DOMOCOȘ	84
---	----

Criminal Law protection of the financial interests of the EU

Prof. dr. ÁKOS FARKAS, Assoc. prof. dr. JUDIT JACSO89

Aspecte privind evoluția culturii în societatea romană din epoca Republicii

Lect. univ. dr. AURELIA GIDRO99

Aspecte privind revocarea deciziei de concediere și punerea în executare a unei hotărâri judecătorești de reintegrare în muncă

Prof. univ. dr. ROMULUS GIDRO113

Democrația, ca forma de guvernământ

Lect. univ. dr. SIMINA IOANA GOIA122

Evreii din Oradea

Lect. univ. dr. ȘTEFAN HERCHI128

Protecția patrimoniului cultural național – dreptul fundamental la cultură

Prof. univ. dr. AUGUSTIN LAZĂR132

Algorithmic decision making and issues of criminal justice – a general approach

Prof. dr. KRISZTINA KARSAI146

The preparatory hearing in the new hungarian criminal procedure from a comparative perspective

ANDRÁS LICHTENSTEIN162

Observații privind efectul aplicării în timp a legilor civile succesive asupra dreptului de pensie de serviciu a magistraților

Prof. univ. dr. VASILE LUHA.....174

Buna-credință - valoare juridică fundamentală. Element esențial în îndeplinirea obligației de loialitate și cooperare în contractele de distribuție comercială

Lect. univ. dr. CARMEN OANA MIHĂILĂ185

Pledoarie pentru criminalistică. Câteva argumente teoretice și practice

Conf. univ. dr. CRISTIAN MIHEȘ, Conf. univ. dr. habil. SORIN ALĂMOREANU200

Gânduri despre Europa

Lect. univ. dr. LIGIA-VALENTINA MIRIȘAN205

Scrisoarea de recomandare între obicei și normă juridică: avatarurile unor concepte și practici (Sec. XIX-XX)

Lect. univ. dr. DOREL MOȚIU, Prof. univ. dr. IOAN BOLOVAN.....209

Despre toleranță în drept

Lect. univ. dr. DOREL MOȚIU219

O perspectivă istorică asupra clasificării nulității actelor juridice

Lect. univ. dr. FLORINA MOROZAN222

Considerații teoretice și practice privind termenele de sesizare a instanțelor judecătorești în materia conflictelor individuale muncă în reglementarea Codului muncii și a Legii nr. 62/2011 a dialogului social

Conf. univ. dr. LAVINIA ONICA-CHIPEA234

Unele considerații privind contractul de mandat

Prof. univ. dr. CARMEN TEODORA POPA244

Câteva observații privind neajunsurile reglementării referitoare la cauzele justificative prevăzute de art. 18-22 Cod penal

Conf. univ. dr. MIHAELA PĂTRĂUȘ.....251

Tradition and continuity Eugeniu Sperantia (1888-1972) – Law professor at the Royal Academy „Carol al-II-lea” Oradea

Lect. univ. dr. MIHAELA IOANA TEACA260

„Excepționalismul” european în legea internațională

Conf. univ. dr. CLAUDIA TIMOFTE.....267

Dezincriminare și decontravenționalizare. Aspecte de drept material și procesual

Conf. univ. dr. MIRCEA URSUȚA.....272

The hungarian juvenile justice system – from past to the future

Assoc. prof. dr. ERIKA VARADI-CSEMA.....280

Digitalisation and taxation in Hungary

Assoc. prof. dr. ZOLTÁN VARGA, PHD292

ARGUMENT

O universitate adevărată trăiește multe momente de încărcate cu emoție și eleganță.

Primul dintre acestea începe odată cu admiterea în anul I, prima întâlnire cu bobocii specializărilor noastre. Apoi, urmează examenele care sunt, încă, adevărate momente festive, mai ales acolo unde eleganța și emoția stăpânește deopotrivă colegii profesori, cât și studenții. La final, în cadrul cursului festiv – o tradiție păstrată în practica facultății noastre, împărtășim emoția și bucuria absolvenților, a părinților și, nu în ultimul rând a colegilor din comunitatea academică.

Inspirați de practica universitară a altor facultăți de profil, am creat condițiile unui alt moment de eleganță și emoție – lansarea unui volumului colectiv de față – IN HONOREM VALENTIN MIRIȘAN la aniversarea celor 65 de ani de viață.

Prilejul în sine este unul care are un profund caracter dualist. Este unul cu două fețe, precum Ianus, zeul care era înfățișat cu două fețe opuse: una privea înainte, cealaltă privea înapoi. Era considerat zeul ușii, al sărbătorilor și al riturilor de trecere și al fenomenelor de tranziție. Viața poate fi privită ca un ritual de trecere prin provocări nenumărate.

Parte a vieții celui sărbătorit azi este și cariera universitară, care a fost începută de profesorul Valentin Mirișan în cadrul *Almei Mater* – Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj Napoca – Facultatea de Drept și desăvârșită, am putea spune, în cadrul Facultății de Drept Universitatea din Oradea.

Acum, deci, este un prilej să privim înapoi și înainte.

În esență, construcția coloanei temporale este următoarea: profesorul Valentin Mirișan a venit la catedră în facultatea noastră în anul 1998, la recomandarea unui mare profesor de Drept Penal – profesorul Matei Basarab. Ulterior, devine titular al facultății noastre în anul 2000, cu gradul didactic de conferențiar universitar și membru în Consiliul facultății.

Timp de patru mandate, în perioada 2004 – 2020 a fost decanul facultății noastre.

De-a lungul acestei perioade, s-au parcurs etape multiple în dezvoltarea facultății noastre, în cadrul căroră domnul profesor Valentin Mirișan și-a pus amprenta. Încă de la început, s-a remarcat deschiderea către un dialog și îndemnul la respect între membrii comunității academice, indiferent de vechimea ori gradul didactic al acestora.

Dintr-o anumită perspectivă, mai ales pe durata primului mandat, modul de lucru, mai degrabă orientat către conciliere, a fost ceea ce facultatea avea nevoie în acea perioadă cu mari frământări în universitate, dar și cu modificări intense în planul birocrăției academice.

Domnul decan Valentin Mirișan a acordat încredere colaboratorilor săi. A știut să transfere această încredere și astfel, echipa facultății să se dezvolte și să prospere, atât didactic, cât și științific, indiferent că a fost vorba de cadre didactice ori de personal administrativ.

Din perspectiva personală, interacțiunea subsemnatului cu profesorul Valentin Mirișan a avut o importanță deosebită în planul dezvoltării propriei cariere universitare. Începând cu anul 2007, am beneficiat de această încredere pe toată durata exercitării funcțiilor administrative academice. Așa cum am mai spus, cu ocazia recentei alegeri ca director de departament, mulțumesc domnului decan Valentin Mirișan pentru că a avut încredere în mine și pentru că mi-a lăsat, de multe ori, practic, facultatea pe mână. Sper că nu am dezamăgit!

În altă ordine de idei, spiritul critic, viu, specific juristului călit în practica judiciară și în amfiteatrele cursurilor și conferințelor de specialitate a caracterizat și opera științifică a profesorului Valentin Mirișan. Fie că a fost vorba de cursurile universitare „Drept penal, partea generală”, ori „Drept procesual penal”, sau monografia „Infrațiuni referitoare la relațiile de muncă” (scrisă în coautorat cu fostul decan, profesorul Ovidiu Ținca), numeroasele comunicări la evenimente științifice și profesionale, numărul impresionant de articole și studii de specialitate – toate constituie azi parte a Științelor Juridice.

În acest plan remarcăm și generozitatea dascălului care transmite și oferă cunoaștere nu doar studenților săi, ci și colegilor săi, un leat mai tineri. Astfel, o parte dintre noi au avut posibilitatea să conlucreze împreună cu profesorul Valentin Mirișan la redactarea de articole științifice, comunicări la conferințe de specialitate, respectiv cursuri universitare.

Dumnealui nu s-a ferit să ne provoace și supună dezbaterii diverse aspecte controversate din cadrul Științelor penale și nu numai. Nu de puține ori aceste discuții au generat ulterior contribuții științifice publicate și ceea ce este și mai important, dezbaterile au menținut viu spiritul academic în facultate.

În aceste condiții, a venit în mod natural, o altă recunoaștere a calităților sale profesionale - includerea domnului profesor Valentin Mirișan în cadrul Comisiei de redactare a Codului Penal din 2004, iar ulterior a Comisiei pentru redactarea noului Cod de procedură penală.

Așadar, privind înapoi, ne aducem aminte de ceea ce am realizat în etapele anterioare, de lucrurile care ne-au bucurat sufletul și le trecem în plan secundar pe cele care ne-au bucurat mai puțin. Dar despre viitor? Trebuie să vorbim și despre viitor. Profesorul Valentin Mirișan face parte și din viitorul facultății noastre.

Chiar dacă azi vorbim de bilanț, de aniversări, de mulțumiri – toate acestea fiind folosite ca eufemisme pentru despărțire, sperăm că nu ne vom despărți de profesorul Valentin Mirișan. Sperăm că activitatea dumnealui la catedră să mai continue, o vreme măcar, astfel încât emoția despărțirii să fie cât mai lină și blândă.

În încheiere, pot să afirm că pentru noi, toți cei care constituim comunitatea academică a Facultății de Drept din Oradea, este o datorie de onoare, ca la ceas de aniversare să exprimăm considerațiunea și mulțumirea noastră către decanul nostru Valentin Mirișan, sub forma volumului de față.

Totodată, aducem între copertile sale și considerațiunea universitară exprimată de colegii noștri – profesori din alte centre universitare, din țară și din străinătate.

Cu plecăciune, mulțumim tuturor celor care au contribuit la publicarea volumului de față!

Domnule profesor Valentin Mirișan, în numele tuturor colegilor din Facultatea de Drept – vă dorim un sincer „La mulți ani!”, cu sănătate și bucurii nenumărate!

Cu speranța unui un moment de eleganță profundă și emoție adâncă,

Conf. univ. dr. **Cristian Dumitru MIHEȘ**

Facultatea de Drept – Universitatea din Oradea

Oradea, 23 februarie 2020

OMAGIUL NOSTRU PENTRU PROFESORUL UNIVERSITAR VALENTIN MIRIȘAN

În ultima vreme, ori de câte ori încerc să-mi măsoar durata existenței trecute și prezente, am ca reper vârsta foștilor mei studenți. Așa se face că, în fața colii albe de hârtie, pe care mi-am propus să așez câteva cuvinte, care să constituie un „*laudatio*” dedicat vieții și activității fostului meu student VALENTIN MIRIȘAN, privind retrospectiv, am constat că în urmă cu peste patru decenii, când domnia sa își finaliza studiile universitare, în ce mă privește, aveam împlinite trei decenii și jumătate de viață, fiind de curând avansat, prin concurs, lector universitar. Evident că este ușor de aflat că distinsul nostru coleg a absolvit, la finele deceniului al VIII-lea al secolului trecut, prestigioasa Facultate de Drept din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca. Tot aici a obținut și titlul științific de „doctor în drept”, sub conducerea eminentului nostru magistru, care a fost regretatul profesor universitar MATEI BASARAB.

Fiind unul dintre cei mai merituoși absolvenți ai facultății noastre, încă de la începutul carierei sale profesionale, și-a dedicat plener întreaga viață activității de practician al dreptului, în speță al dreptului penal. Astfel, a avut marele avantaj de a cunoaște în concret și în mod direct viața juridică, nu doar din perspectiva unui teoretician al dreptului, ci și din aceea a practicianului, preocupat mereu și implicat plener în activitatea de interpretare și aplicare riguroasă a legii, nu numai în litera, ci și în spiritul ei. Competența și experiența de practician eminent al dreptului penal a fost unanim apreciată și implicit recunoscută și prin aceea că a ocupat funcții importante în structurile cele mai înalte ale Ministerului Public, dintre care este de reținut cu deosebire aceea de Procuror General al Parchetului de pe lângă Curtea de Apel din Oradea.

La scurt timp de la Revoluția din decembrie 1989, a fost reînființată Facultatea de Drept din Oradea, succesoarea a ceea ce a fost în istorie Academia de Drept, fondată în anul 1780 de către suverana de atunci a Imperiului Habsburgic. Printre cei mai recomandați juriști practicieni, care puteau fi solicitați să devină membrii ai corpului didactic al acestei instituții de învățământ superior juridic a fost și procurorul VALENTIN MIRIȘAN, actualul profesor universitar titular. Așa se face că, de aproape trei decenii, domnul profesor desfășoară o susținută activitate didactică, urcând toate treptele funcțiilor didactice universitare, până la aceea de profesor titular, contribuind efectiv la formarea a numeroase promoții de absolvenți ai acestei facultăți. Domnul profesor a fost și este un model de competență profesională, dăruire, tact și înțelepciune în comunitatea academică din Universitatea Orădeană, de care este legat prin toată activitatea sa și pe care o respectă și apreciază ca fiind valoroasă și reprezentativă în ansamblul învățământului superior din țara noastră.

Fiindu-mi student și apoi devenindu-mi coleg, apreciez că l-am cunoscut și îl cunosc suficient de bine pe domnul profesor dr. VALENTIN MIRIȘAN. Astfel, departe de a fi un om dintre aceia care trăiesc în seră, Domnia sa a fost, este și va continua să fie ca marea majoritate, pășind alături de noi cu încredere pe străzile și căile, când drepte și line, când pline de urcușuri, gropi și obstacole ale acelorași vremuri, mai bune ori mai rele. De

asemenea, domnul profesor este un om modest, sensibil și generos, știind să fie un prieten adevărat, în care se poate avea o încredere deplină. Într-un cuvânt, este un om de omenie și de mare caracter.

Din perspectivă profesională, Domnia sa face parte din categoria de juriști deosebit de valoroși ai generației sale. Fără a reține cifre cu semnificație statistică, analiza onestă a realizărilor sale profesionale și științifice ne permite să constatăm soliditatea cunoștințelor de specialitate pe care și-a fundamentat și desfășurat demersurile de cercetare, interpretare și aplicare creativă a dreptului. Opera sa științifică se remarcă prin obiectivitate și pragmatism, prin claritate și rigoarea conceptelor, ceea ce îi conferă acurateță și eficiență teoretică și practică, prezentă și viitoare.

Juristul, practician de valoare și profesor universitar, VALENTIN MIRIȘAN face parte dintre acei oameni care „sfințesc locul”, înțelegând dintotdeauna că armura oamenilor adevărați este caracterul, hotărârea de a se dăruia celorlalți și de a nu se vinde nimănui. Spre deosebire de mulți alții, unii cu adevărat învățați, Domnia sa a înțeles că inteligenta fără caracter nu valorează mare lucru sau, uneori, valorează aproape nimic, în schimb, caracterul cu sau fără inteligenta poate mult.

Contribuția domnului profesor și decan o lungă perioadă de timp la refondarea, consolidarea, dezvoltarea, la realizările și prestigiul actual al Facultății de Drept din Oradea a fost și, în opinia noastră, continuă să fie una decisivă. Sperăm că nu greșim atunci când afirmăm că aportul său trebuie considerat ca fiind de cea mai mare importanță, adevărată coloană de susținere și înălțare a acestui așezământ academic. Pe drept cuvânt, se poate spune că este creatorul demn și de recunoscut al școlii juridice din această frumoasă și binecuvântată urbe a geografiei patriei noastre. În acest sens, este de remarcat că Domnia sa, ajutat de colaboratori devotați, a realizat, pe de-o parte, o remarcabilă construcție materială și, pe de altă parte, o valoroasă și productivă construcție umană, obiectivată într-un corp didactic merituos și de certă valoare și perspectivă.

În întreaga activitate academică, cu deosebire în funcția de decan, pe care a ocupat-o pe merit și cu onoare o lungă perioadă de timp, a gândit și a acționat cunoscând faptul că cu cât spiritul de colegialitate și de prietenie este mai prezent în relațiile dintre membrii unui colectiv, cu atât libertatea gândului și a faptei, precum și înflorirea sufletului sunt mai depline, într-o confraternitate de scopuri și idealuri, în demersul de descoperire a adevărului, creator de bine și de dreptate. Într-un cuvânt, este un om virtuos. Or, omul virtuos este omul înțelept, omul înțelept este bun și omul bun este fericit.

Am convingerea că nu voi fi acuzat de o laudă fragilă, dacă îndrăznesc să afirm că profesorul dr. VALENTIN MIRIȘAN face parte din categoria de oameni care pot fi numiți aristocrați. Spunând aristocrați, nu am în vedere pe deținătorii unor titluri nobiliare moștenite, ci mai degrabă pe toți cei care, așa cum spunea cineva, dau substanță sensului actual al acestui cuvânt, prin gânduri, vorbe și fapte. Substantivul „aristocrat” își are originea etimologică în limba greacă, fiind compus din două cuvinte: „aristoi”, ceea ce înseamnă „mai bun” și „kratos”, în sensul de „putere”. Astfel, în această alcătuire, cuvântul aristocrat avea înțelesul de „puterea celor mai buni”. Așa fiind, evident că ne putem legitim întreba, care ar fi criteriul aplicabil în funcție de care este posibil de stabilit astăzi dacă un om este sau nu un aristocrat, adică mai bun decât alții? Generic vorbind, este aristocrat

numai acela care îndeplinește simultan și cumulativ două condiții: excelența profesională și excelența morală, obiectivate în ce spune și în tot ce face sau realizează. De aici rezultă că pentru a fi astăzi aristocrat trebuie să dai dovadă de demnitate, onoare, decență, modestie, altruism, bunătate și dreptate, inclusiv curaj, calități valorificate prin vorbe și mai ales prin fapte. Or, ambele condiții sunt prezente atunci când ne raportăm la personalitatea omului și profesorului VALENTIN MIRIȘAN.

În final, aducem un sincer, colegial și binemeritat omagiu domnului profesor universitar și decan VALENTIN MIRIȘAN, însoțit de întreaga noastră grațitudine adresată comunității academice de la Facultatea de Drept a Universității din Oradea, printre ai cărui membrii de onoare cu mândrie ne aflăm de curând, pentru apariția acestui volum omagial. Este fără îndoială un gest binemeritat și așteptat de apreciere, respect și recunoștință pentru tot ceea ce domnul profesor a dăruit și este capabil să dăruiască, cu aceeași generozitate și același devotament, acestei școli de drept, care nu demult a sărbătorit un veac de existență. Felicităm pe domnul profesor, sărbătoritul de astăzi, precum și întregul așezământ universitar din Oradea, dorindu-vă tuturor „să dați vieții ani și anilor viață”.

Prof. univ. emerit dr. **LIVIU POP**,
Universitatea „Babeș Bolyai” – Cluj Napoca
Membru corespondent al Academiei Române

Cluj-Napoca, 29 februarie 2020

JUR SĂ SPUN ADEVĂRUL!

„Nu există artă mai frumoasă decât arta educației. Pictorul și sculptorul fac doar figuri fără viață, educatorul creează un chip viu; uitându-se la el se miră și oamenii și Dumnezeu” (Sfântul Ioan Gură de Aur).

Demult, foarte demult, un filozof al antichității rostea un mare adevăr: „dacă gândul tău țintește până la 1 an seamănă grâu, dacă el bate la o depărtare de 10 ani plantează un pom, iar dacă străbate timpul până la 100 ani atunci instruește un popor”.

De ce academia, de ce universitatea, de ce școala? Toate aceste întrebări le punem pentru a confirma aceste celebre citate și pentru a le argumenta. Magistratul și profesorul, în același timp, se formează în școală ca mai apoi să transmită, prin școală, prin academie, toată învățătura urmașilor săi.

Mergând departe de tumultul vieții publice sub umbra copacilor de măslini din grădina din vestul Atenei care se numea Akadimeia, după numele proprietarului acelei grădini, Akademos, înflorea cuvântul lui Platon care se plimba acolo cu școlarii și adepții săi discutând cu ei în mod liber probleme filozofice.

Academia lui Platon sau școala platonică a fost ideea instituțiilor libere de activitate științifică și filozofică ca mai târziu ca simple copii palide și slabe să apară asemenea academii și în Alexandria, Pergamon, Roma etc.

Academia platonică din Atena în anul 529 a fost închisă de împăratul Iustinian după un mileniu de activitate ce o făcuse celebră.

În Epoca Renașterii academiile au reapărut mai întâi în Italia odată cu renașterea sau umanismul secolului XV-XVI. Aceste academii erau, în primul rând, societăți ce grupau savanți în litere și științe și care treptat au adunat în jurul lor un număr de discipoli.

De la începutul secolului XVI o transformare se petrece în instituțiile academice, unele păstrează caracterul de instituții de știință înaltă și altele se transformă în instituții de învățământ.

În scurtul nostru demers teoretic socotim oportun a face o prezentare succintă, istorică a devenirii universității, cum de altfel este atât de necesar a arăta și figurile centrale, profesorii care și-au făcut prezența în aceste instituții.

Facultățile de drept, încă din antichitate și până astăzi, au ocupat un loc central în ierarhia facultăților fiind alături de filozofie și medicină cele mai căutate facultăți.

Firește că se cuvine să aducem un omagiu colegului nostru, profesor Valentin Mirișan pe care-l sărbătorim și să facem câteva observații de apreciere a activității domniei sale.

Viața unui om ca și a unei instituții, de altfel, nu se cuvin a fi judecate înainte de toate în raport de numărul anilor.

Înfăptuirile săvârșite de-a lungul vieții și valoarea acestora, aportul lor la progresul social, cultural, științific, la înaintarea culturii universale sunt elemente ce trag în cumpănă în aprecierea valorii omului și a instituției.

Cea mai echitabilă, mai obiectivă și mai convingătoare concluzie este însuși bilanțul realizărilor sale, cântărite în condițiile concrete ale vremii.

Având o experiență de peste 35 de ani, atât în calitate de cadru didactic, cât și în profesia de magistrat-procuror, distinsul profesor a ajuns într-o perioadă a carierei ce-i permite să aibă o imagine de ansamblu a fenomenului juridic.

Confruntându-se în fiecare zi cu problemele practice rezultate, pe de o parte, din conducerea procesului de învățământ, iar pe de altă parte, din cazurile pe care le soluționa, profesorul magistrat a dobândit informații utile despre chestiunile legale întâlnite, împrejurare ce constituie o premisă a experienței sale profesionale.

Omul în general, dar mai ales cel care exercită o profesie, deține o funcție, ori practică o meserie sau orice altă ocupație, are nevoie de un repaus sabatic în scopul evadării din cutia socio-profesională specifică pentru a observa și analiza lumea în plenitudinea ei și pentru a transmite generațiilor ce urmează concluzii, idei, opinii, ceea ce noi numim constante ale vieții în baza vastei sale experiențe.

A format de-a lungul carierei judecători, procurori, avocați, notari, juriști.

Că împărțirea dreptății este un act de mare responsabilitate sociale este de sigur, un postulat, iar în consfințirea dreptului și a dreptății el, judecătorul, se enumeră printre „primele viori” dacă nu chiar prima. Judecătorii unei țări trebuie să constituie un fond de aur, pentru că sunt chemați să concretizeze, să finalizeze aspirația omului de milenii: realizarea dreptății.

Pe judecător, procuror îl considerăm imparțial, prob, cult, cu un înalt simț civic, bun psiholog.

Legea îi vrea aureolați: o condiție pentru a fi judecător, procuror este reputația neștirbită. Cum te-ai putea pronunța asupra conduitei celorlalți, dacă tu însuși ai avea o fisură în personalitatea ta ?

Se obișnuiește să se spună că „funcția de judecător, procuror este o meserie de om bătrân”, aceasta poate pentru că, înțelepciunea, seriozitatea, cumpătarea se câștigă în timp, odată cu trecerea anilor.

Desigur, am fi sceptici și nedrepti cu cei tineri dacă am spune odată cu La Rochefoucauld, că numai bătrânii dau sfaturi bune pentru că nu mai pot da exemple rele, dar este tot de adevărat că tinerețea, este uneori înflăcărată, teribilă și extremistă, trăsături care nu fac casă prea bună cu preacumpătatul ideal al judecătorului, procurorului pe care ni le-am făurit cu toții.

A avea prestigiu însă nu înseamnă a fi dur, rece, îngâmfat.

Judecătorii, procurorii, mai mult decât oricare alții, trebuie să știe că orice cuvânt al lor are rezonanțe deosebite nu numai față de participanții la proces ci și față de cei prezenți la dezbaterile judiciare.

Bunăvoința, politețea, răbdarea cu care judecătorul, procurorul ascultă părțile, indiferent de poziția pe care ele o au în proces, asigură aceea atmosferă de încredere care este condiția esențială pentru o bună administrare a justiției.

Avocatul a intrat în lume cu încărcătură grea, grea de păcate. Ducea pe umeri o întreagă cutie a Pandorei, de care, pentru a deveni un adevărat auxiliar al justiției, a trebuit să se scuture cât mai degrabă.

Exista mai înainte concepția că avocat bun este acela care apără și câștigă orice cauză, care poate face din negru alb și invers, care poate prelungi un proces oricât, abil mânuitor al șicanei procesuale.

Juriștii mai vârstnici își amintesc de aceea glumă cu mult fond de adevăr, care circula acum câteva decenii, după care un june avocat se înfățișează plin de încântare în fața bătrânului tată, avocat cu experiență, și hârșăit în multe, lăudându-se cu candoare:

„– Tată, azi am câștigat procesul de partaj pe care dumneata îl amâni de atâta amar de vreme;

– Prost ai făcut, fiule, îi răspunde tatăl, pentru că de pe urma procesului ăstuia te-am crescut și pe tine și pe soru-ta!”

Henri Robert, foarte cunoscutul avocat francez, obișnuia să spună cu amărăciune, deși băuse din plin din licoarea plăcută a celebrității, că „cine trăiește din avocatură moare din cauza ei”, activitatea la bară, datorită condițiilor în care această meserie se exercită, este de o duritate deosebită.

Îți doresc, Domnule Profesor, o viață lungă iar respectul pe care l-ai câștigat din partea tuturor să te însoțească toată viața !

Prof. univ. dr. **Radu BODEA**

Facultatea de Drept – Universitatea din Oradea

Procuror – Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Oradea

Oradea, 23.02.2020

STUDII ȘI INSTITUȚII

UNELE ASPECTE CONTROVERSATE PRIVIND INFRAȚIUNEA DE FAVORIZAREA FĂPTUITORULUI

Lect. univ. dr. Bogdan BODEA¹

Abstract:

Articolul supune analizei modificările intervenite la nivel normativ în conținutul constitutiv al infracțiunii de favorizarea făptuitorului precum și natura acțiunii sau inacțiunii ce constituie elementul material al laturii obiective al acestei infracțiuni. Articolul realizează o delimitare a infracțiunii de infracțiunea de mărturie mincinoasă precum și de cea de nedenunțare ca o consecință a modalității în care o situație întâlnită în practica judiciară a generat confuzie în ceea ce privește încadrarea juridică.

Keywords: Favorizarea făptuitorului, fapta omisivă, nedenunțare, concurs

Scopul dreptului penal astfel cum este acesta definit în cuprinsul art. 1 din Codul penal, respectiv de protecție a suveranității, independenței, unității, indivizibilității statului, a persoanei, drepturilor și libertăților acesteia, proprietății și întregii ordini de drept poate fi realizat exclusiv prin intermediul normelor dreptului penal, legea penală apărând interesele tuturor membrilor societății și având un rol activ în apărarea, consolidarea și dezvoltarea acesteia².

Acest scop poate fi atins exclusiv prin antrenarea răspunderii penale a persoanelor care săvârșesc infracțiuni, antrenare ce se face după un set de reguli menite să asigure conformitatea și legalitatea desfășurării procesului penal și a altor proceduri judiciare în legătură cu o cauză penală³.

Actul de înfăptuire al justiției se lovește însă, nu de puține ori, de rezistența elementelor infracționale sau a diferitelor persoane ce au interes în a asigura neantrenarea răspunderii penale a celor dintâi. Codul penal reglementează în acest context o serie de infracțiuni contra înfăptuirii Justiției ce tind să asigure dezideratul procesului penal și al dreptului penal în particular și să conducă la antrenarea răspunderii penale a persoanelor care săvârșesc infracțiuni.

Din categoria celor 23 de infracțiuni incriminate în legătură cu înfăptuirea justiției ne vom opri în prezentul studiu asupra infracțiunii de favorizarea făptuitorului, ce a suscitat, în ciuda unei evoluții normative nespectaculoase o serie de probleme în doctrină și în practica judiciară.

Pornind de la o situație întâlnită în practica judiciară vom analiza elemente de tipicitate ale infracțiunii de favorizare a făptuitorului precum și delimitarea acestei infracțiuni de alte incriminări ce pot avea incidență în raport de situații de fapt concrete.

¹ Facultatea de Drept – Universitatea din Oradea, drept@uoradea.ro

² A se vedea **V. Mirișan** *Drept Penal. Partea Generală*, Editura Universul Juridic, București, 2011, p. 11

³ A se vedea în acest sens **G. Mateuț**, *Procedură Penală. Partea Generală*, ed. Universul Juridic, București, 2019, p. 15